

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

Conferința științifico-practică „Teoria și practica administrării publice”

Aniversării a 23 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică i-a fost dedicată Conferința internațională științifico-practică „Teoria și practica administrării publice”, care a avut loc pe 20 mai 2016.

La lucrările conferinței au participat cadrele didactice, doctoranzii și masteranzii Academiei, reprezentanți ai Președinției, Parlamentului, Guvernului, Academiei de Științe a Moldovei, ai autorităților publice centrale și locale, oameni de știință, precum și oaspeți din Germania, Cehia, Ucraina și România.

Moderatorul conferinței, dl Oleg BALAN, rectorul Academiei, doctor habilitat, profesor universitar, a salutat asistența, menționând că înaltul for științific este la ce-a de-a 20 ediție, care reprezintă realizările de prestigiu în domeniul științelor administrației ale corpului profesoral-didactic, ale

întregului colectiv al Academiei, fiind promovată perseverent imaginea sa pe plan intern și internațional ca un adevărat centru elitar de pregătire a cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării.

Cei prezenți au onorat simbolurile țării – Drapelul și Imnul de Stat ale Republicii Moldova și Imnul Academiei de Administrare Publică.

În continuare, dl Oleg Balan a subliniat că și în anul curent au fost înregistrate rezultate notorii privind cercetările științifice în domeniu și calitatea avansată a pregătirii funcționarilor publici. De menționat, de asemenea, că, în conformitate cu Codul Educației, a fost instituit Consiliul de dezvoltare strategică a Academiei de Administrare Publică, misiunea căruia este trasarea obiectivelor de perspectivă cu impact asupra perfecționării procesului de studii la nivelul standardelor europene

și internaționale. Dintre alte noutăți semnificative trebuie menționată pregătirea platformei pentru organizarea studiilor de dezvoltare profesională la distanță, ceea ce va constitui un mare avantaj pentru autoritățile publice și revenirea la practica de a se face stagii peste hotare. Anul acesta, 5 masteranzi au susținut stagii în România în cadrul Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, iar la

anul viitor se prevăd asemenea stagii în Polonia.

În ansamblu, relațiile de colaborare a Academiei cu partenerii de peste hotare sunt tot mai extinse, în anul curent avându-i ca oaspeți de onoare pe Ambasadorii Turciei, Suediei și Italiei în țara noastră, precum și alte activități pe plan internațional.

Toate aceste realizări, a menționat dl Oleg Balan, au determinat și tematica actualei conferințe, interesul fiind unul tot mai mare atât din partea profesorilor, doctoranzilor și masteranzilor Academiei, cât și a cercetătorilor din alte instituții de profil din țară și de peste hotare.

Dl Vladimir CIOBANU, consilierul Președintelui Republicii Moldova, absolvent al Academiei, i-a felicitat pe cei prezenți cu acest eveniment însemnat, menționând rolul funcționarilor publici în asigurarea dezvoltării durabile și democratizării în continuare a statului de drept,

(Continuare în pag. 3)

SUMAR

Conferința TPAP 2016.....	1, 3
Official.....	2
Rezoluția Conferinței.....	4
Ședința Senatului	5
Cooperare internațională.....	6
Lansarea platformei e-learning.....	7
Mesaje de felicitare.....	8
Întrebați, răspundem.....	9
În lumea științei și a tehnicii.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Diverse.....	12

Reforma justiției – prioritate națională

Președintele Republicii Moldova, domnul Nicolae Timofti, a prezidat ședința Consiliului național pentru reforma organelor de ocrotire a normelor de drept.

În luarea sa de cuvânt, Președintele Nicolae Timofti a declarat că reforma în justiție „este poate cea mai importantă reformă care se realizează în prezent în Republica Moldova. Ea este urmărită cu atenție și de opinia publică, dar și de partenerii noștri de dezvoltare, iar noi avem datoria ca acest proces să fie unul cât mai autentic și mai profund”.

Șeful statului a subliniat: „Ne dorim cu toții ca reformele începute să dea rezultate durabile în timp, care să aibă un impact pozitiv atât la nivel instituțional, cât și social. Aceasta înseamnă să consolidăm instituțiile de drept, să le facem real independente, iar actul de justiție să devină credibil pentru cetățeni”.

În acest context, Președintele Timofti a afirmat că sistemul judecătoresc este centrul ordinii în stat, menționând că de reușita reformei în justiție depinde, în mare parte, prosperarea Republicii Moldova.

Ministrul Justiției, Vladimir Cebotari, în Raportul anual privind gradul de implementare al Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 – 2016, a punctat cele mai importante realizări pentru anul 2015, dând asigurări că există o determinare clară atât a clasei politice, cât și a actorilor sistemului judiciar de a continua acest proces de reformare.

La rândul său, șeful Delegației Uniunii Europene la Chișinău, Pirkka Tapiola, a specificat oportunitatea implementării Strategiei de reformă a sectorului justiției, a cărei punere în practică are o importanță deosebită pentru viitorul Republicii Moldova.

La ședință au participat membrii Consiliului național pentru reforma organelor de ocrotire a normelor de drept, reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare a Republicii Moldova și ai societății civile.

Președintele Parlamentului, Andrian Candu, a avut o întrevedere cu echipa Fondului Monetar Internațional, condusă de Ivanna Vladkova-Hollar, aflată într-o scurtă vizită de lucru la Chișinău. Principalele subiecte abordate în cadrul discuțiilor au vizat asigurarea suportului legislativ pentru buna funcționare a Băncii Naționale a Moldovei, inclusiv instrumentele și pârghiile necesare de intervenție în supravegherea sectorului bancar.

Alte subiecte discutate s-au referit la modificările legislative cu privire la modalitatea de contestare a acțiunilor și deciziilor BNM în instanțele de judecată și importanța unei abordări holistice în asigurarea stabilității financiar-bancare a țării. Andrian Candu și Ivanna Vladkova-Hollar au discutat, de asemenea, acțiunile întreprinse de autorități, inclusiv despre

Întrevedere Andrian CANDU – Ivanna VLADCOVA-HOLLAR

proiectele de lege ce urmează a fi aprobate până la finele sesiunii curente și care țin de strategia de asanare a sistemului financiar-bancar, inclusiv de domeniile justiției și luptei anticorupție, energetic.

Președintele Parlamentului a mulțumit misiunii de lucru a FMI pentru expertiza tehnică oferită autorităților în sensul consolidării capacităților și perfecționării instrumentelor Băncii Naționale a Moldovei, care reprezintă un element-cheie în restabilirea încrederii în sectorul financiar-bancar național.

Totodată, Andrian Candu a dat asigurări că eforturile Parlamentului și Guvernului rămân a fi concentrate în continuare pe semnarea unui nou program cu FMI, precum și implementarea agendei de reforme asumate față de cetățeni și partenerii de dezvoltare ai Republicii.

La rândul său, Ivanna Vladkova-Hollar a subliniat importanța perfecționării cadrului legal național și a reiterat disponibilitatea pentru continuarea dialogului cu autoritățile din țara noastră.

Proiecte normative pentru sectorul financiar-bancar

Guvernul a aprobat unele proiecte normative incluse în pachetul de armonizare a legislației naționale din sectorul financiar-bancar al Republicii Moldova la directivele UE.

Proiectul Legii cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare instituie un cadru legal unic, care va reglementa sistemul de plăți și de decontare a

instrumentelor financiare prin intermediul sistemului informațional de plăți inter-bancare al Băncii Naționale a Moldovei. Proiectul are drept scop reducerea riscului sistemic asociat cu tranzacțiile din sistemele de plăți, va asigura caracterul definitiv al decontării, protejarea ordinilor de plată și a celor de transfer, va uniformiza și sistematiza reglementările aplicabile în sistemele de plăți și de decontare.

Cel de-al doilea proiect de lege vizează instituțiile publice și persoanele juridice, precum ar fi băncile, companiile investiționale, și va reglementa regimul juridic aplicabil contractelor de garanție financiară, punerea la dispoziție și executarea garanțiilor financiare, dreptul de utilizare a acestora ș. a.

Scopul proiectului este de a asigura certitudinea și eficiența contractelor de garanție în cazul creditelor, de a reduce formalitățile la furnizarea și acceptarea garanțiilor financiare și de a facilita executarea garanției în cazul intentării procedurii de lichidare asupra furnizorului garanției. Impactul economic al acestui proiect constă în facilitarea utilizării de bănci a creanțelor pecuniare în calitate de garanții în cadrul operațiunilor de creditare a băncii centrale, fapt ce va îmbunătăți accesul băncilor la lichiditate ca urmare a volumului de creanțe pecuniare în portofoliul acestora și va favoriza finanțarea proiectelor de afaceri.

(Sfârșit. Început în pag. 1)

Republica Moldova, pe calea integrării europene.

În cadrul evenimentului, consilierul prezidențial a dat citire decretului Președintelui Republicii Moldova prin care prorectorul Academiei, Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, a fost distins cu Ordinul „Gloria Muncii”.

DI Tudor COPACI, Secretar general al Cămarilor de Stat a Guvernului, a adresat celor prezenți calde felicitări cu ocazia aniversării a 23 de la fondarea Academiei, specificând că Academia este un lider național incontestabil în promovarea prin cadrele înalt calificate de funcționari publici a politicilor sociale ale statului, a reformelor în domeniul administrării publice, fiind implicată creativ, cu viziuni noi, în elaborarea Proiectului Strategiei reformei administrației publice 2016 – 2020.

Șeful Cămarilor de Stat a înmănat distincții din partea Guvernului: Diploma de gradul I – dl. Teodor POPESCU, profesor, conferențiar universitar, și Mihail MANEA, șef Secție activitate editorială; Diploma de gradul II – dl. Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe administrative, și d. Ecaterina BARBĂROȘIE, doctor, conferențiar universitar, Catedra economie și management public; Diploma de gradul III – Ion TIPA, doctor, conferențiar universitar, Catedra științe juridice, și Elena ANDRONOVICI, șef Direcție planificare și evidență contabilă.

DI Ghert FIEGUTH, doctor, profesor la Universitatea de Științe Aplicate în Administrația Publică din Germania, a mulțumit pentru prilejul de a fi prezent la

Conferința științifico-practică „Teoria și practica administrării publice”

acest forum științific, care va oferi posibilitatea de a iniția colaborări de parteneriat cu Academia de Administrație Publică, în sensul de fi urmărite reciproc schimbările ce au loc în administrația publică din Republica Moldova și Germania, de a face schimb de opinii și experiență și a elabora în comun politici pentru modernizarea continuă a serviciilor publice.

DI Emil CEBAN, doctor habilitat, profesor universitar, prorector al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a menționat importanța studiilor la Academie pentru reprezentanții altor

foarte utile, îndeosebi, pentru conducătorii instituțiilor sistemului de sănătate pentru gestionarea eficientă și modernizarea lor la nivelul standardelor internaționale

După festivitatea de inaugurare a Conferinței „Teoria și practica administrării publice” a urmat ședința în plen a forumului științific. În cadrul acestei ședințe au prezentat rapoarte:

Aurel SÎMBOTEANU, prorector, doctor, conferențiar universitar – „Dimensiunile succesiunii reformei administrației publice din perspective prevederilor Programului de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016 - 2018”; Victoria CUJBĂ, șef Direcție generală politici de descentralizare și administrare locală a Cămarilor de Stat – „Strategia de reformă a administrației publice 2016 - 2020”; Thomas SCHMITZ, doctor, profesor, expert al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei, GIZ – „Implementarea conceptului „statului de drept” în administrația publică prin

sesiunile de lucru din cadrul celor 6 ateliere: „Modernizarea administrației publice în contextul integrării europene”; „Probleme actuale ale științei politice și parcursul european al Republicii Moldova”; „Aspecte teoretico-practice privind edificarea statului de drept și modernizarea administrației publice”; „Tendențe ale managementului public în contextul creării unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere”; „Rolul e-Guvernării în dezvoltarea durabilă”; „Dezvoltarea profesională a personalului: teorie și practică”, în cadrul cărora au fost prezentate un mare număr de comunicări, rezultate din cercetările științifice în diverse domenii ale administrației publice.

Conferința s-a încheiat cu o ședință de totalizare a tezilor și propunerilor expuse în cadrul Conferinței științifico-practice internaționale „Teoria și practica administrării publice” și cu adoptarea unei rezoluții.

De menționat, de asemenea, că materialele

domenii de activitate, precum ar fi medicina, deoarece științele administrative, managementul, dreptul, relațiile internaționale sunt

Legea cu privire la procedura administrativă. Exemplul Germaniei.”

În continuare, participanții la conferință s-au întrunit în

Conferinței au fost editate într-o culegere de articole și studii, apărută în ajunul acestui important for științific.

Ion AXENTI

REZOLUȚIA

Conferinței științifico-practice „Teoria și practica administrării publice”

Afirmarea Republicii Moldova în calitate de stat european modern vine cu imperativul perfecționării în continuare a sistemului de administrație publică în toată complexitatea sa. Realizarea reformelor în Republica Moldova și asigurarea unui mediu social-economic decent sunt posibile în cadrul unui sistem contemporan de administrație, fundamentat din punct de vedere științific. Pentru eficientizarea activității administrației publice, sunt necesare eforturi atât din partea instituțiilor de stat, autorităților locale, cât și ale societății civile. Realizarea acestor schimbări trebuie să se înscrie în coordonatele expuse în Acordul de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană, care presupun atingerea standardelor europene de funcționare a statului. Administrația publică centrală și locală trebuie să utilizeze instrumentele specifice țării, pentru realizarea eficientă a reformelor.

Întrunirea savanților notorii din republică și din străinătate, a cadrelor științifico-didactice ale Academiei și instituțiilor universitare din Republica Moldova, România, Ucraina, Germania și Cehia, precum și a reprezentanților autorităților administrației publice la Conferința științifico-practică cu participare internațională „Teoria și practica administrării publice (TPAP - 2016)”, organizată în cadrul Academiei de Administrare Publică, a avut ca obiectiv principal analiza celor mai stringente probleme de reformare și modernizare a administrației publice, sintetizarea ideilor noi și a practicilor avansate din țările dezvoltate. În ședința în plen și în cadrul celor șase ateliere tematice ale Conferinței au participat cu rapoarte științifice 9 doctori habilitați, profesori universitari/cercetători, 73 de doctori în științe, conferențieri universitari/cercetători, 57 doctoranzi și masteranzi. Examinarea tematicii propuse a demonstrat actualitatea problemelor discutate, participanții la Conferință pledând în comunicările lor științifice pentru modernizarea continuă a administrării publice, cu utilizarea celor mai eficiente metode.

Analiza științifică a problemelor actuale ale administrației publice de diferite niveluri relevă condițiile de asigurare a succesului și bunei funcționări a statului în ansamblu. Pornind de la necesitatea funcționării mai eficiente a instituțiilor de stat, instituirii unor noi tipuri de relații între administrație și cetățeni, creșterii rolului autorităților administrației publice locale, reconsiderării parteneriatului cu societatea civilă și până la aspirația de membru al Uniunii Europene, în cadrul Conferinței au fost identificate prioritățile reformei administrației publice, subliniindu-se că aceasta trebuie să vizeze, în măsură egală, aspectele economic, social, legal, cultural și organizațional.

Printre subiectele cele mai relevante abordate în cadrul conferinței au fost:

- îmbinarea tradiției și inovării în organizarea administrativă a Republicii Moldova;
- elaborarea și promovarea concepției reformei administrativ-teritoriale;
- implementarea prevederilor strategiei naționale de descentralizare;
- necesitatea consolidării cadrului normativ privind organizarea, funcționarea și reforma administrației publice;
- consolidarea capacității administrative a unităților administrativ-teritoriale;
- gestionarea resurselor umane din administrația publică;
- asistența externă și rolul său în modernizarea administrației publice;

- elitismul și birocratismul prin prisma eficacității sistemului politico-administrativ;

- probleme regionale și politici de dezvoltare regională;
- dezvoltarea economică și reforma administrativ-teritorială;
- dezvoltarea profesională a funcționarilor publici și modernizarea administrației publice.

Conferința științifică a subliniat necesitatea:

- urgentării realizării reformei administrativ-teritoriale în baza efectuării unui studiu-analiză comprehensiv și multidimensional;
- diminuării influenței factorului politic și asigurării participării societății civile la elaborarea și realizarea strategiilor de reformare și modernizare a administrației publice;
- studierii continue a practicilor avansate ce țin de modernizarea administrației publice;
- acordării unei atenții deosebite Programului strategic de transformare în eficientizarea activității autorităților publice;
- ajustării cadrului normativ și instituțional la realitățile existente, în scopul realizării obiectivelor strategice și sarcinilor practice de modernizare a activității autorităților publice;
- redimensionării relațiilor dintre administrația publică centrală și cea locală în scopul implementării reale a autonomiei locale;
- implicării constructive a autorităților publice în realizarea reformei administrației publice;
- gestionării resurselor umane din serviciul public și promovarea politicii de personal în conformitate cu standardele europene;
- implementării în practică a experienței țărilor europene în domeniul modernizării administrației publice și sporirii eficienței sale;
- acordării unei atenții deosebite coeziunii teritoriale pentru a reduce discrepanțele economice la nivel regional în Republica Moldova;
- schimbului de experiență în activitatea organelor administrației publice;
- perfecționării sistemului de pregătire și dezvoltare profesională a resurselor umane în corespundere cu cerințele managementului performant bazat pe integritatea și profesionalismul funcționarilor publici.

Participanții la Conferință accentuează rolul deosebit al Academiei de Administrare Publică în efectuarea cercetărilor în domeniul științei administrației în calitate de centru național de promovare a politicii de stat în domeniul administrației publice.

Discuțiile științifice din cadrul Conferinței au constituit un real suport pentru relevarea și prioritizarea problemelor existente în administrația publică și înaintarea recomandărilor științifice, care vor contribui la consolidarea și eficientizarea administrației publice în Republica Moldova.

ȘEDINȚA SENATULUI ACADEMIEI

Pe 17 mai curent, a avut loc ședința ordinară a Senatului Academiei de Administrare Publică, ea fiind moderată de președintele Senatului, dl Oleg BALAN, rector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar.

tului cu privire la mobilitatea studenților și cadrelor didactice ale Academiei de Administrare Publică; Cu privire la aprobarea Recomandărilor metodice privind organizarea lucrului individual al studenților la disciplina „Evoluția

Informații asupra chestiunilor examinate au prezentat Andrei GROZA, prim-prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar, Aurel SÎMBOTEANU, prorector al Academiei, doctor, conferențiar universitar,

Moldova, Ion DULSCHI, șef al Catedrei științe administrative, doctor, conferențiar universitar, Ludmila ANDRIEVSCHI, șef al Direcției managementul personalului și relații publice, Vlad CANȚÎR, președinte al Federației Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice din Republica Moldova, și alții.

Senatul Academiei a adoptat Planul de activități privind organizarea admiterii la studii superioare de master, ciclul doi, în cadrul Academiei de Administrare Publică în anul 2016.

Dl Andrei Groza, prim-prorector al Academiei, a fost confirmat în funcția de președinte al Comisiei de asigurare a calității în legătură cu redistribuirea responsabilităților prim-prorectorului și prorectorului Academiei.

Senatul Academiei i-a ales pe un termen de cinci ani în funcție de șef al Catedrei științe administrative pe dl Ion DULSCHI, doctor, conferențiar universitar; șef al Catedrei economie și management public – pe dna Tatiana TOFAN, doctor, conferențiar universitar, și șef al Catedrei științe politice și relații internaționale – pe dna Rodica RUSU, doctor, conferențiar universitar.

Senatul Academiei a adoptat asupra celorlalte chestiuni dezbătute deciziile corespunzătoare.

Mihai GHEORGHE

Pe agenda ședinței Senatului au fost înscrise următoarele chestiuni: Cu privire la admiterea la studii superioare de master în anul de învățământ 2016-2017; Cu privire la unele modificări în Regulamentul privind organizarea ciclului II – studii superioare de master în cadrul Academiei de Administrare Publică; Cu privire la aprobarea Regulamentului Centrului de consiliere profesională al Academiei de Administrare Publică; Cu privire la aprobarea Regula-

diplomației internaționale și naționale”, autor Silvia Dulschi, doctor, conferențiar universitar interimar; Cu privire la concretizarea temei tezei de doctorat a dnei Violeta Tincu; Cu privire la concursul pentru ocuparea posturilor vacante de șef Catedră științe administrative; șef Catedră economie și management; șef Catedră științe politice și relații internaționale; Cu privire la modificarea componenței Comisiei de asigurare a calității a Academiei de Administrare Publică.

Maria STRECHII, director al Departamentului studii superioare de master, doctor, conferențiar universitar, Silvia DULSCHI, director al Școlii doctorale în științe administrative, doctor, conferențiar universitar interimar, precum și Orest TĂRIȚĂ, șef al Catedrei științe politice și relații internaționale, doctor, conferențiar universitar.

În dezbateri asupra chestiunilor de pe ordinea de zi au participat Tudor DELIU, lector superior universitar, deputat în Parlamentul Republicii

Academia de Administrare Publică, în parteneriat cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), organizează modulul „Planificare și programare strategică integrată la nivel local și regional”.

Cursul de instruire a fost organizat în două sesiuni. Prima sesiune – „Planificare strategică integrată” – a avut loc în perioada 23 – 27 mai.

A doua sesiune – „Ma-

nagementul și elaborarea programelor/proiectelor” – urmează să se desfășoare în perioada 06-10 iunie curent.

Sesiunile de instruire sunt destinate personalului din cadrul autorităților administrației publice locale și descriu detaliat etapele și pașii planificării strategice participative, oferă instrumente practice și exemple

concrete necesare în scopul elaborării strategiilor de dezvoltare a localităților durabile și integrate, direcționate spre asigurarea cetățenilor cu servicii publice calitative la standarde europene.

Urmare a participării la acest modul de instruire, participanții își vor perfecționa abilitățile de implementare a proceselor

de planificare și programare strategică integrată în propriile localități în baza actelor normative și a politicilor de dezvoltare locală și regională.

Carolina MITROFAN,
metodist,
Departamentul
dezvoltare profesională

Planificare și programare strategică

Delegația Universității de Științe aplicate în AP din Germania în vizită la Academia de Administrare Publică

Pe 24 mai 2016, la Academia de Administrare Publică s-a aflat într-o vizită de lucru delegația Universității de Științe Aplicate în Administrația Publică din orașul Kehl, Germania, în frunte cu dl Gert FIEGUTH, doctor, profesor, fiind însoțit de dna Katrin SCHINDLER, șefa Oficiului Internațional al Universității, și Thomas SCHMITZ, doctor, profesor universitar. Ei au avut o întrevedere cu rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. La întrevedere au participat prim-proec-

torul Academiei, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, prorectorul Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, dna Aurelia ȚEPOREI, director al Departamentului dezvoltare profesională, și dl Orest TĂRIȚĂ, șef al Direcției relații internaționale.

Dl Oleg Balan a salutat oaspeții și a făcut o scurtă prezentare a Academiei,

menționând importanța cooperării internaționale ca o prioritate pentru perfecționarea procesului de studii, remarcând, îndeosebi, cooperarea cu parteneri din Germania, precum Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei, GIZ.

Dl Gert Fieguth a mulțumit pentru posibilitatea de a vizita Academia de Administrare Publică, sub-

liniind oportunitatea stabilirii unor relații de colaborare dintre Academie și Universitate ca două instituții de același profil de activitate în domeniul pregătirii cadrelor înalt calificate pentru serviciul public.

Părțile au convenit asupra pregătirii și semnării unui Acord de colaborare și identificării tematicii acestei colaborări. Dl Oleg Balan a evidențiat ca temă de bază a acestei colaborări diseminarea în societate prin intermediul funcționarilor publici a informației privind avantajele integrării europene a Republicii Moldova. Urmează să fie pregătite documentele privind elaborarea politicii și strategiei derulării relațiilor de parteneriat de interes reciproc dintre Academie și Universitatea de Științe Aplicate din Germania.

Cor. „F. P.”

Studenți din Germania în vizită la Academie

20 de studenți de la Universitatea de Științe Aplicate în Administrația Publică din Kehl, Germania, s-au aflat pe 24 mai 2016 într-o vizită de informare și documentare la Academia de Administrare Publică.

După cum a fost prestabilit, ei au avut o întâlnire cu 20 de masteranzii Academiei de Administrare Publică, precum și cu conducerea celor două instituții de profil din domeniul administrației publice.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, și prorectorul Academiei Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, au făcut o scurtă prezentare a Academiei, menționând semnificația

evenimentului ca un punct de pornire pentru stabilirea relațiilor de colaborare dintre cele două instituții de învățământ superior.

Universitatea de Științe Aplicate a fost prezentată de dl Gert FIEGUTH, doctor, profesor universitar,

de dna Katrin SCHINDLER, șefa Oficiului Internațional al Universității, și de unii studenți, care s-au referit, în parte, la specialitățile din programa universitară.

A urmat o vizită la Biblioteca Științifică a Academiei, unde studenții germani au

luat cunoștință de fondul de cărți al Bibliotecii, de accesul la bazele de date din mai multe centre științifice și academice din lume.

Studenții s-au aflat în vizită și la Departamentul dezvoltare profesională, fiind familiarizați de activitatea acestei subdiviziuni a Academiei de directorul departamentului, dna Aurelia ȚEPOREI. Vizita s-a încheiat cu desfășurarea unui atelier de lucru de discuții privind practicile de activitate în domeniul administrației publice din Republica Moldova și Germania.

Cor. „F. P.”

A fost lansată platforma e-learning „Instruirea la distanță a aleșilor locali”

Pe 25 mai 2016, la Academia de Administrare Publică a fost lansată platforma e-learning „Instruirea la distanță a aleșilor locali”, elaborată de Academie cu sprijinul Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrată, implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) și finanțat de Guvernele Suediei și Danemarcei, precum și în cooperare cu compania TEAMNET din România.

La eveniment au participat cadre didactice ale Academiei, masteranzi, aleși locali, primari.

Rectorul Academiei de Administrare Publică, dl Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a menționat în cuvântul de salut cu această ocazie importanța deosebită a acestei inițiative de pionierat pentru țara noastră de a fi lansată platforma instruirii la distanță a aleșilor locali, contingentul cărora se înnoiește substanțial de la un scrutin electoral la altul și care au nevoie de instruire permanente și aprofundate.

Astfel că scopul lansării platformei constituie consolidarea capacităților autorităților publice locale privind prestarea serviciilor de calitate prin economisirea resurselor financiare și a timpului necesar pentru un management eficient al treburilor locale.

În același context, s-au pronunțat și dl Valentin GUZNAC, Secretar general-adjunct al Guvernului, dna Narine SAHAKYAN, reprezentant permanent-adjunct al PNUD Moldova, Tamara GHEORGHÎȚA, șefă a Direcției reforma administrației publice centrale a Cancelariei de Stat, Veceaslav BULAT,

director al Institutului de Dezvoltare Urbană. Au apreciat înalt această inițiativă valoroasă primarul satului Ruseștii Noi, Ialoveni, Pavel CODREANU, și primarul satului Cărpineni, Hâncești, Ion CĂRPINEANU, care au participat la primele testări ale platformei.

După cum a menționat dna Narine Sahakyan, o asemenea tehnologie de instruire la distanță este practică în cadrul ONU, ceea ce dovedește că avantajele oferite de acest tip de instruire sunt numeroase. În primul rând, acesta va permite pe viitor economisirea resurselor

Administrare Publică, și Cristina BUZU, consultant al companiei TEAMNET, România.

Primul curs plasat pe această platformă, „Managementul administrației publice”, este destinat tuturor aleșilor locali, primarilor și consilierilor locali de nivelurile I și II din Republica Moldova. Cursul dat oferă posibilitatea aleșilor locali să-și consolideze cunoștințele de bază în materie de administrare publică, procesul de luare a deciziilor la nivel local și principalele proceduri care trebuie respectate, managementul serviciilor publice și al finanțelor publice locale.

participa la video conferințe.

La sfârșitul fiecărui modul, participanții sunt invitați să treacă testul de evaluare, iar cei care vor absolvi întregul curs vor primi certificate de absolvire a cursului.

Această platformă de e-learning este un instrument modern ajustat regimului de lucru activ și ocupat al aleșilor locali, or cursurile pot fi accesate de aleșii locali la computerul personal, atunci când dispun de timp. Intenționez să continuăm să elaborăm cât mai multe cursuri pentru autoritățile publice locale pe această platformă, care să le ajute să își perfecționeze cunoștințele și abilitățile profesionale” a subliniat dna Aurelia Țepordei.

La același eveniment a mai fost prezentat și setul de ghiduri pentru autoritățile publice locale, elaborat de Programul Comun de Dezvoltare Locală Integrată.

Setul cuprinde șapte ghiduri pe diferite subiecte: managementul proprietății publice, cooperarea intercomunitară, managementul finanțelor publice locale, achizițiile publice, managementul taxelor și impozitelor locale, elaborarea proiectelor, managementul resurselor umane al autorităților locale în interesul cetățenilor.

La eveniment au participat prim-prorectorul Academiei de Administrare Publică, dl Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, și prorectorul Academiei, dl Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar.

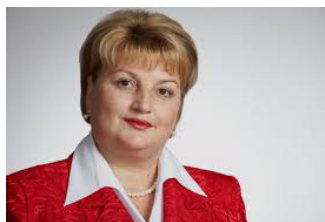
financiare pentru instruirea aleșilor locali, or Moldova are un număr considerabil de circa 12.000 de aleși locali, iar la fiecare alegeri locale până la jumătate dintre ei sunt aleși pentru prima dată. În același timp, acesta este un instrument de instruire durabil, or primarii și consilierii pot oricând reveni la acest curs pe parcursul mandatelor lor pentru a-și revizui și consolida cunoștințele de administrare publică.

O amplă prezentare a platformei de instruire la distanță au făcut dnele Aurelia ȚEPORDEI, directoarea Departamentului dezvoltare profesională al Academiei de

Totodată, sunt disponibile module despre elaborarea proiectelor, planificarea strategică și dezvoltarea locală, comunicarea publică și transparența decizională, abordarea bazată pe drepturile omului și etica profesională.

„Toți primarii și consilierii locali pot accesa platforma de instruire la distanță direct de pe site-ul Academiei și să se înscrie la curs. Pe lângă cursul propriu zis, participanții vor putea accesa materiale informative suplimentare, vor putea comunica cu ceilalți colegi și profesori prin intermediul mesageriei și forumului platformei și vor putea par-

Cu prilejul celei de-a 23 aniversări de la fondarea Academiei de Administrare Publică, redacția ziarului „Funcționarul Public” a primit mai multe mesaje de felicitare de la absolvenții săi, pe care le reproducem mai jos

Academia m-a marcat ca profesionist și politician

Distins corp academic al Academiei de Administrare Publică.

Este o deosebită onoare pentru mine, în calitate de parlamentar, vicepreședinte al Comisiei parlamentare pentru protecție socială, sănătate și familie, dar și în calitate de cercetător științific în domeniul Imunologiei și Geneticii, să Vă felicit cu prilejul celei de-a 23 aniversări a Academiei de Administrare Publică.

Beneficiind de acest prilej, transmit un cald omagiu de recunoștință și cele mai sincere mulțumiri tuturor dascălilor de la Academie, care m-au marcat, m-au influențat și au contribuit la formarea mea profesională, oferindu-mi cunoștințe binevenite în activitatea mea politică.

Îmi exprim toată admirația pentru realizările fru-

moase în activitatea prodigioasă pe care o desfășurați cu multă dedicație și profesionalism de-a lungul anilor. Prețuire aleasă pentru eforturile conjugate și contribuția valoroasă a Domniilor Voastre la creșterea generațiilor de funcționari publici din Republica Moldova.

Cu multă pietate, doresc să transmit întregii comunități academice multă sănătate și excelență științifică pentru mulți ani de reușite. Vă urez multe realizări frumoase și viață lungă pe tărâmul științei administrației!

Îmi exprim profunda recunoștință pentru competență și demnitate profesională și primiți expresia înaltei mele considerații.

Valentina STRATAN,
deputat în Parlamentul Republicii Moldova,
vicepreședinte al Comisiei
Protecție Socială, Sănătate și Familie

Ziua Academiei – sărbătoarea noastră familială

Prin intermediul ziarului „Funcționarul Public” vin cu un mesaj de felicitare cu prilejul Zilei Academiei de Administrare Publică, pe care-l adresez din tot sufletul profesorilor, parte dintre ei fiindu-mi mai întâi dascăli și îndrumători în anii de studii de masterat, apoi colegi, fiind și eu angajat în calitate de profesor la Catedra științe administrative, deținând în perioada anilor 1996-1999 și funcția de șef al Secretariatului acestei instituții.

Academia de Administrare Publică este considerată pe drept cuvânt cea mai importantă instituție de învățământ superior din republică, care pregătește specialiști în domeniul administrației publice. Absolvenții Academiei activează cu succes atât în cadrul autorităților administrației publice centrale și locale, cât și în alte domenii, din sectorul public sau privat. Mulți dintre ei sunt sau au fost deputați în Parlamentul Republicii Moldova ori membri ai Guvernului, primari sau aleși locali.

Nu putem vorbi despre Academia de Administrare Publică fără a aminti despre cel care a contribuit substanțial la întemeierea acestei instituții. Noi, absolvenții, ni-l amintim cu mult drag și respect pe distinsul savant, primul rector al Academiei, regretatul Mihail Platon, care a fost sufletul și forța motrice în deschiderea primei școli în domeniul administrației publice din țară, care a reușit să atragă și să creeze o echipă de profesori profesioniști, formată din renumiți savanți și specialiști în domeniile lor de activitate, printre care S. Roșca, V. Popa, B. Negru, T. Manole, O. Stamatin, N. Romandaș, T. Popescu, M. Cotorobai, Cl. Crăciun ș. a., unii dintre ei continuă să activeze

și astăzi la Academie. Sincere mulțumiri, urări de bine și profundă recunoștință pentru cunoștințele trainice altoite nouă cu multă dragoste și măiestrie pedagogică, dar și altor profesori de aici care pe parcursul anilor au contribuit la buna pregătire profesională a funcționarilor publici.

Aș vrea să accentuez, în mod deosebit, că Ziua Academiei este pentru mine și o sărbătoare familială, deoarece aici a studiat întreaga mea familie. Atât soția, cât și cele două fice, Evelina și Diana, au făcut studii de masterat în această instituție. De asemenea, nutresc un sentiment de mândrie pentru faptul că o bună parte din viața mea profesională am dedicat-o acestei prestigioase instituții, care marchează acum 23 de ani de la fondarea sa.

La ceas aniversar, urez conducerii Academiei, întregului corp profesoral-didactic, precum și colectivului instituției multă sănătate, prosperitate și competitivitate, realizări frumoase în procesul de pregătire și instruire a specialiștilor în domeniul administrației publice și să mărească în continuare contingentul de masteranzi, dar și de doctoranzi, pentru a asigura un serviciu public național modern, demn de viitorul european al Republicii Moldova. **La mulți ani, Alma Mater!**

Valeriu DIDENCU,
secretar al Consiliului municipal Chișinău,
absolvent al primei promoții,
fost profesor al Academiei

Atribuțiile consiliului local

ÎNTREBARE. Mai sunt și alte tipuri de comisii pe care consiliul local le-ar putea crea?

RĂSPUNS. Prin modificările operate la Legea 436/2006, din 23.12.09, consiliul local i-a fost transmisă competența de a forma comisii administrative (art. 14, p.1).

Aceste comisii sunt create conform legislației în vigoare. Consiliul local poate crea comisii și grupuri de lucru ad-hoc pentru elucidarea diferitor chestiuni în limitele competențelor sale.

doar prin dispoziția primarului, emisă cu 5 zile înainte de ședință, sau în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul - de viceprimar.

În dispoziție se stabilește data, locul și ora preconizate pentru ședință și se propune ordinea de zi, în conformitate cu planul de activitate a consiliului.

Ședințe extraordinare

Consiliul se poate întruni în ședințe extraordinare ori de câte ori este necesar.

Convocarea lor se face prin dispoziția primarului, emisă cu 3 zile înainte de ședințe, sau în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul - de viceprimar.

Ședințele extraordinare pot fi convocate și la cererea a, cel puțin, o treime din consilieri. Consilierii, inițiatori ai convocării ședinței extraordinare, vor depune o cerere pe numele primarului, în care vor invoca motivul convocării ședinței și, respectiv, problemele supuse dezbatelor în cadrul acesteia.

Dacă primarul (sau viceprimarul) refuză convocarea ședinței la cererea a o treime din consilieri, aceștia se pot întruni de sine stătător cu condiția că ședința este deliberativă. Ședința consiliului este deliberativă dacă la ea este prezentă majoritatea consilierilor aleși.

Ședințe de îndată

În cazuri de maximă urgență - calamități naturale, catastrofe, epidemii, incendii și alte situații similare - determinată de interesele locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale, convocarea consiliului se poate face de îndată, prin dispoziția primarului, sau în cazul în care acesta se află în imposibilitatea de a convoca consiliul - de viceprimar.

Temei pentru convocarea ședinței consiliului este planul de activitate al acestuia și problemele care se acumulează și cer o soluționare prin intermediul unui act cu caracter normativ sau individual adoptat de organul deliberativ

ÎNTREBARE. La ședințele consiliului local sunt discutate toate problemele ce țin de viața și activitatea colectivităților locale. Dar cine propune ordinea de zi a acestor ședințe?

RĂSPUNS. Ordinea de zi a ședințelor consiliului este propusă de primar sau de consilierii care au cerut convocarea lui în condițiile art. 16 al Legii 436/2006. Modificarea sau completarea ordinii de zi se admite numai la începutul ședinței și se efectuează cu votul majorității consilierilor prezenți, respectându-se prevederile art. 22, alin. (1).

ÎNTREBARE. Cine are dreptul de inițiativă legislativă la nivel local?

RĂSPUNS. În conformitate cu art. 19, alin. (7) din Legea 436/2006, dreptul de inițiere a proiectelor de decizii ale consiliului aparține consilierilor și/sau primarului. Primarul poate participa consultativ la întocmirea proiectelor de decizie, de comun acord cu consiliul.

După cum am menționat mai sus, proiectele de decizie vor fi însoțite de o notă informativă și vor fi redactate în conformitate cu normele de tehnică legislativă. În acest scop, secretarul consiliului și personalul de specialitate din primărie vor acorda asistență tehnică autorilor proiectelor de decizie.

ÎNTREBARE. Cine și în ce condiții adoptă deciziile la nivel local?

RĂSPUNS. În conformitate cu Legea 436/2006, art. 19 (3), deciziile se adoptă în cadrul ședințelor consiliului local, convocate în modul stabilit de lege, cu votul majorității consilierilor prezenți, cu excepția cazurilor în care, prin lege sau regulament, se cere o altă majoritate de voturi.

În popor mai persistă ideea că anumite acte cu caracter normativ obligatorii pentru populația unității administrativ-teritoriale ar putea fi adoptate și la adunările generale ale cetățenilor satului sau ale reprezentanților acestora. Dar, după cum am văzut din capitolul precedent, UAT dispun doar de două autorități publice competente să adopte acte normative care ar produce efecte juridice: primarul și consiliul local.

Adunările generale ale cetățenilor, la fel ca și alte întruniri, întâlniri cu cetățenii la locul de trai sau de muncă, sunt forme și modalități de consultare de către autoritățile publice locale a populației în probleme locale de interes deosebit, iar hotărârile adoptate aici poartă caracter de recomandare. Acest lucru este stipulat și în Legea 436/2006, art. 8. (2)

ÎNTREBARE. Ce tipuri de ședințe ale consiliului local există?

RĂSPUNS. În dependență de modalitatea de convocare, putem distinge câteva tipuri de ședințe ale consiliului local.

Prima ședință (de constituire)

Conform Legii 436/2006 (art.13 (2), consiliul local se întrunește în prima ședință în termen de 20 de zile calendaristice de la data validării mandatelor de consilier prin hotărârea consiliului electoral de circumscriptie.

Ședințe ordinare

Consiliul se întrunește în ședințe ordinare o dată la 3 luni, adică de 4 ori pe an.

Aceste ședințe sunt obligatorii. Convocarea lor se face

Concursul tinerilor inventatori „GENIUS”

La Chișinău, a avut loc ceremonia de premiere a câștigătorilor concursului național al celor mai buni elevi inovatori „Genius”. La eveniment a participat Primul-Ministru Pavel Filip, care a îndemnat elevii să fie creativi și inovativi, deoarece aplicarea inovațiilor, a noilor tehnologii va spori competitivitatea și dezvoltarea economică a Republicii Moldova. Domnia sa a subliniat că principalii factori de dezvoltare și modernizare în era informațională sunt cunoștințele și capacitățile de a crea și implementa inovații.

„Încurajez toți tinerii să învețe bine, să fie creativi și

să vină cu idei noi. Dacă majoritatea cetățenilor vor avea cunoștințe profunde și vor face studii de calitate, dacă vor fi creativi și inovativi în activitatea pe care o desfășoară, atunci potențialul Republicii Moldova va depăși de sute sau chiar de mii de ori mărimea fizică a statului. Lucrările pe care le-am văzut

aici m-au impresionat”, a menționat Pavel Filip.

În cadrul evenimentului, șeful Executivului a înmănat premiul pentru cea mai

bună lucrare elevilor Nicolae Munteanu de la Colegiul Tehnic-Agricol și Dimitrie Guzun de la Liceul Teoretic „Constantin Stere” din or. Soroca. Ei au creat un dispozitiv de transformare a energiei solare în energie termică. Creația lor ingenioasă este o noutate în domeniul re-

generabilelor din Republica Moldova.

NOTĂ. Concursul național Cel Mai Bun Elev Inovator „Genius” este organizat al nouălea an consecutiv de către Academia de Științe a Moldovei, în parteneriat cu mai multe instituții care susțin și promovează dezvoltarea capacităților inovative și creative în rândul tinerilor. Ediția din acest an a fost dedicată celei de-a 70-a aniversări a primelor instituții de cercetare și a 55-a de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei. La concurs au participat 118 elevi, cu vârste cuprinse între 7 și 20 de ani, care au prezentat 116 lucrări.

Medalii de aur pentru invențiile medicilor din Republica Moldova

O echipă a Centrului Național de Sănătate Publică, condusă de vicedirectorul instituției Constantin Spănu, a obținut Marele Premiu și patru medalii de aur la Salonul Internațional al Cercetării, Inovării și Inventicii „PRO INVENT” din Cluj-Napoca, România.

La evenimentul, desfășurat recent, aflat la a XIV-a ediție, au participat reprezentanți din România, Republica Moldova, Polonia, Ucraina, Belarus, Federația Rusă etc., în total 63 de entități, inclusiv universități, institute de cer-

cetare și stațiuni de cercetare, firme, asociații ale investitorilor, persoane fizice.

Participanții la concurs au expus peste 350 de invenții care țin de domenii ale științei și tehnicii, inclusiv sănătatea publică.

Echipa din R. Moldova a CNSP a prezentat o metodă optimizată de vaccinare contra gripei, altă metodă perfecționată de tratament cu pacovirină a hepatitei virale B cronice la copii cu sindrom de colestază, metodă perfecționată de tratament a infecției cu herpes simplex vi-

rus (HSV1/2), metode originale de tratament a meningitei enterovirale la copii și metode de evaluare și reparare a statusului imun la participanții lichidării accidentului de la Cernobâl.

Medaliile au fost oferite medicilor moldoveni pentru metode originale de diagnostic, tratament și profilaxie a gripei, infecțiilor enterovirale și infecții cu virusul herpes simplex tip1/2, evaluare și reparare a statusului imun.

Salonul a fost organizat de Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca sub patronajul Ministerului Educației, Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, în parteneriat cu Academia de Științe Tehnice Filiala Cluj; Oficiul de Stat pentru invenții și mărci; Agenția de protecție intelectuală a Republicii Moldova; Forumul Inventatorilor Români; Institutul de Inventică Iași și Societatea Inventatorilor din România.

A refuzat oferta de 30 de mln. de dolari

Taylor Rosenthal, un adolescent de 14 ani din SUA, care a inventat un distribuitor automat de produse de prim ajutor în caz de accident („RecMed”) a ajuns pe prima pagină a ziarelor după ce a refuzat o ofertă de 30 de mln. de dolari pentru invenția sa.

„RecMed” furnizează produse de prim ajutor cu prețuri cuprinse între 5 și 15 dolari. Lui Rosenthal i-a venit această idee în timpul unui curs școlar de pregătire pentru tineri antreprenori, organi-

zat în Alabama. Băiatul a fost uimit să constate că adesea părinții nu aveau produse de prim ajutor în caz de accident la meciurile de baseball.

Distribuitorul automat a costat 4.815 euro și a fost brevetat în culorile școlii la care învață adolescentul. El a primit un capital de investiție de 87.500 de euro și a refuzat să-și vândă invenția celebrului informatician Bill Gates, cofondatorul Microsoft, care i-a oferit 30 de milioane de dolari, scrie lavenir.net.

Instruiri anticorupție a agenților publici

Centrul Național Anticorupție și PNUD Moldova desfășoară un ciclu de instruirii pentru agenții publici, cu genericul „Managementul riscurilor de corupție aferente procesului de achiziții publice”, în perioada 19 mai – 2 iunie 2016.

În perioada menționată, sunt organizate 5 instruirii pentru angajații secțiilor de audit intern din cadrul autorităților publice centrale, precum și a Primăriei mun. Chișinău. În total, vor fi instruiți cca 100 de agenți publici.

Trainingurile se desfășoară în cadrul proiectului „Consolidarea capacităților Centrului Național Anticorupție de exercitare a funcțiilor de prevenire și analiză a corupției”, implementat de PNUD Moldova, cu

aplicare a Sistemului indicatorilor de alarmă a posibilităților ilegality, care sunt rolul și responsabilitățile grupului de lucru pentru achiziții în prevenirea riscurilor de fraudă și corupție. De asemenea, agenții publici vor afla mai multe despre specificul misiunii de audit intern a procesului de achiziții publice.

În perioada noiembrie 2015 – februarie 2016, în cadrul aceluiași proiect, „Consolidarea capacităților CNA de exercitare a funcțiilor de prevenire și analiză a corupției”, au fost evaluate riscurile de corupție în cadrul sistemului național de achiziții publice. Exercițiul a finalizat cu elaborarea unui raport care conține măsuri recomandate în vederea atenuării

ceprimarul capitalei, șeful-adjunct al Direcției arhitectură și urbanism a Primăriei, un inspector al Inspecției de stat în construcții și doi intermediari.

Potrivit datelor preliminare ale anchetei, funcționarii Primăriei, prin înțelegere prealabilă cu intermediarii, ar fi admis diverse abuzuri, contra unor sume de bani, pentru prestarea diferitor servicii precum: urgentarea perfectării unor acte pentru recepția finală a imobilelor; urgentarea eliberării actelor pentru schimbarea statutului zonelor terenurilor; perfectarea actelor în vederea privatizării spațiilor nelocative etc.

Astfel, cea mai mare sumă

extorcată de unii funcționari ai Primăriei, documentată de CNA, este 12.000 de euro.

În prezent, toate cinci persoane au statut de bănuite și sunt reținute pentru 72 de ore. În timpul audierilor, unul

dintre bănuții a solicitat îngrijiri medicale și a fost escortat la Spitalul de urgență pentru a fi investigat.

Amintim că mai multe percheziții au fost derulate la domiciliile, în automobilele și birourile de serviciu ale funcționarilor primăriei și altor persoane vizate în dosar.

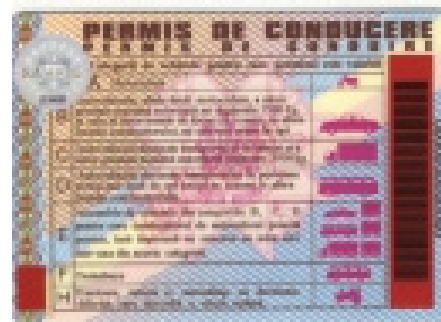
Permise auto ca la târg

Un bărbat din Cahul a fost reținut de către ofițerii DGT Sud a Centrului Național Anticorupție și procurori într-un dosar de trafic de influență. Bănuitul ar fi extorcat de la o femeie 250 de euro pentru un permis de conducere. Potrivit denunțatorului, bărbatul ar fi susținut că are influență asupra unor responsabili din cadrul Secției Înregistrare a Transportului și Calificarea Conducătorilor Auto Cahul a ÎS „CRIS REGISTRU” și că-i poate determina să o ajute să susțină examenele pentru obținerea permisului de conducere.

În urma investigațiilor întreprinse de către ofițerii DGT Sud, s-a reușit documentarea discuțiilor telefonice dintre declarant și bănuite, dar și transmiterea, în câteva tranșe, a sumei pretinse. Bănuitul a fost reținut în or. Cahul,

în preajma unui local de agrement. Asupra acestuia au fost depistați 200 de euro, transmiși sub controlul CNA. În același timp, au fost operate percheziții la domiciliul suspectului, de unde au fost ridicate mai multe seturi de acte privind școlarizarea auto, certificate necesare pentru susținerea examenelor, fotografii ale unor candidați, un buletin de identitate și o listă de contacte.

Pe faptul dat, organul de urmărire penală al DGT Sud a CNA a pornit o cauză penală în conformitate cu prevederile art. 326 alin. (2) lit. b) Cod penal – trafic de influență.

suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei.

Instruirea pune accentul pe identificarea riscurilor de corupție pentru fiecare dintre etapele achizițiilor publice și pe documentarea acestora. Totodată, se va explica cum poate fi aplicat mecanismul de

riscurilor de corupție în procesul de achiziții publice. Un aspect inovator pentru acest sector, propus în cadrul proiectului, reprezintă Sistemul de indicatori ai fraudei și corupției pe întreg domeniul de aplicare a procesului de achiziții, indicatori numiți Steag Roșu.

Comunicat UNDP

Complici în acte de corupție

Ofițerii CNA și procurorii anticorupție au reținut cinci persoane în cadrul mai multor dosare penale, pornite pe faptul coruperii pasive, traficului de influență, falsului în acte publice și depășirii

atribuțiilor de serviciu, comise de către persoane publice din cadrul primăriei mun. Chișinău, Inspecției de stat în construcții, dar și persoane fizice.

Printre reținuți sunt vi-

Istoria noastră străveche memorată prin situri

Teritoriul Republicii Moldova a fost populat din cele

artei și a practicilor religioase pe teritoriul Republicii Mol-

mai vechi timpuri, primele habitaturi și primele atestări ale prezenței oamenilor pe aceste meleaguri datând din epoca veche a pietrei (paleolitic): cca 500 mii – 10 mii de ani până la Hristos. În grotle și stațiunile paleoliticului inferior (cca 250 mii – 70 mii de ani î. de Hristos), printre care merită să fie menționate cele de la Duruitoarea Veche, Ofatinți, Bobulești, stațiunea Cosăuți, au fost descoperite unelte, arme de piatră și os, silexuri prelucrate etc.

Culturi musteriene din paleoliticul mijlociu (cca 70.000 – 40.000 ani î. d. Hr.) au fost identificate în vecinătatea satelor Butești, Buzdujeni și Trinca. Paleoliticul târziu (superior) (cca 40.000 ani î. Hr. – 10.000 ani î. Hr.) este reprezentat de culturile arheologice Molodova și Brânzei. Unul dintre primele obiecte, care atestă apariția

cu cca 35 de mii de ani înainte de Hristos. Această amuletă este lucrată în fildeș de mamut și prezintă un corp „triumghiular” cu gât alungit, care ar putea fi o stilizare a unei forme ihtiomorfe.

O întreagă colecție de obiecte de artă paleolitică a fost descoperită și la stațiunea Cosăuți (jud. Soroca), printre care merită să amintim o statueta antropomorfă, un fragment de statueta zoomorfă lucrată în marnă și diverse piese de fildeș și os decorate cu incizii, dateate toate cu cca 22 mii de ani înainte de Hristos.

Perioada mezolitică (vârsta medie a pietrei — mileniile VI-II-V î. d. Hr.) este reprezentată în Republica Moldova prin așezările din apropierea satelor Frumușica (Florești), Sărăteni (Leova), Bulboci (Edineț).

Din marea familie a triburilor tracice în sec. VI î. d. Hr. se

detașează comunitatea geto-dacică, reprezentată de vestigiile descoperite la Dănceni și Hansca (Ialoveni), la Pârjolteni (Călărași), Rudi (Dondușeni), Rașcov (Camenca), Saharna (Rezina), Butuceni (Orhei), pe malurile Nistrului și în multe alte localități.

Începutul epocii neolitice datează în Basarabia și Transnistria cu sfârșitul mileniului VI – începutul mileniului V î. d. Hr. Acestei epoci îi este atribuită cultura Bugo-Nistreană, ale cărei vestigii au fost descoperite în cadrul mai multor habitaturi din regiunea Sorocii (vezi Așezările Soroca I, II, III și V). Spre sfârșitul mileniului V

ment amintind de „portativele cu note muzicale” (care constau din mai multe linii orizontale paralele cu puncte adâncite) au fost descoperite în așezările de lângă satele Dănceni, Gura Camencii ș.a.

La limita mileniilor V și IV î. d. Hr., prin simbioza culturilor Bugo-Nistrene și a culturii „ceramicii band-liniare”, ambele fiind influențate și de cultura Boian din Balcani, se constituie cea mai importantă cultură eneolitică din sud-estul Europei — cultura Cucuteni-Tripolie. Remarcabilă prin performanțele artistice, în special în domeniul ceramicii pictate, cultura Cucuteni-Tripolie prezintă una

dintre cele mai strălucite realizări ale activității umane din epoca nouă a pietrei. Ornamentica spiraloidală și cromatica riguroasă a ceramicii cucuteniene formează

un stil inconfundabil al vechii arte decorative preistorice. Vasele acestei culturi, deosebite prin formele aproape sferice, cu un orna-

ment amintind de „portativele cu note muzicale” (care constau din mai multe linii orizontale paralele cu puncte adâncite) au fost descoperite în așezările de lângă satele Dănceni, Gura Camencii ș.a.

Luminița BOICIUC

Abonarea 2016

Continuă abonarea pentru anul 2016 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Vitalie NICA - redactor

Luminița BOICIUC - redactor, designer

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 30.05.2016

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică.